

Beantwoording Technische vragen naar aanleiding rekenkamerrapport Wonen en Woonfraude

Vraag 1:

Een type partner met wie de gemeente vooralsnog beperkt samenwerkt, zijn andere gemeenten uit de regio. Met name doordat woonfraudeproblematiek zich makkelijk van de ene naar de andere gemeente verplaatst, is dit een gemiste kans.

Kan de Rekenkamer concreet maken welke samenwerking of afspraken nodig zijn om het waterbedeffect te verkleinen?

Antwoord:

Voor fraude en criminele handelingen is het zo dat zij zich makkelijk verplaatsen op het moment dat het op een andere plek eenvoudiger is om de fraude of de criminele handeling te plegen. Een goed voorbeeld is daarvan is de harde inzet op woonfraude door de gemeente Amsterdam en de verplaatsing van woonfraude daardoor naar de gemeente Diemen. Diemen zag zich daardoor genoodzaakt meer te doen aan woonfraudebestrijding.

Om de voorkomen dat woonfraude zich van de ene naar de andere gemeente verplaatst zijn er twee zaken van belang: het gelijkschakelen van regelgeving en handhaving, en het delen van informatie over wie de frauduleuze praktijk uitvoeren. Door als verschillende gemeenten dezelfde regels te hanteren en op dezelfde manier te handhaven kan worden voorkomen dat fraude de plaats met het minste toezicht zoekt.

Ook het delen van informatie tussen verschillende partijen over degenen die zich schuldig maken aan frauduleuze praktijken kan helpen. In dit kader is de nu in de eerste kamer voorliggende wet *Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden* (WGS) relevant.¹ Deze wet moet een specifieke wettelijke grondslag gaan bieden voor de uitwisseling van persoonsgegevens door samenwerkingsverbanden voor de bestrijding van fraude en criminaliteit.²

Vraag 2:

(Blz 8 bullet 4) Samenwerking tussen gemeenten op het gebied van woonfraude kan verbeterd worden. Kunt u concreet maken welke verbeteringen in samenwerking concreet worden bedoeld.

Antwoord:

Zoals aangegeven in het antwoord op vraag 1 zijn met name het gelijktrekken van regelgeving en handhaving, en de uitwisseling van gegevens van belang.

Vraag 3:

(Blz 8, bullet 5.) Zo bevinden alle voorgenomen nieuwbouwwoningen zich op dit moment in de planfase. Vraag: wat houdt de planfase nu concreet in?

¹ [Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden \(35.447\) - Eerste Kamer der Staten-Generaal](#)

² [Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden \(WGS\). - Raad van State](#)

Antwoord:

De planfase is de fase die voorafgaat aan de daadwerkelijke bouw van woningen. De website plancapaciteit.nl laat zien dat het overgrote deel van de bouwplannen in Diemen een onherroepelijke status heeft.

Gemeente: **Diemen**

Naam	Diemen
Aantal plannen	12

Fasering nieuwbouw

2022 - 2024	720
2025 - 2029	2867
2030 - 2039	0
2040 - 2050	0
Onbekend	0
Totaal	3587

Te slopen	250
-----------	-----

Koop / Huur

	Koop	Huur
klasse I	0	1154
klasse II	0	695
klasse III	0	690
klasse IV	332	0
klasse V	0	-
prijs onbekend	420	296
Totaal	752	2835

Koop/huur onbekend	0
--------------------	---

Woningtype:

Grondgebonden	Appartement	onb.
15	3414	158

Planstatus:

Onherroepelijk	2676
Vorbereiding	673
Potentieel	238
Onbekend	0
Totaal	3587

Vraag 4:

Zo wordt een integraal overzicht van de voortgang ten aanzien van woningbouw niet standaard opgesteld, waardoor het lastig is om te bepalen hoeveel woningen er op een bepaald moment gerealiseerd zijn

Is nagevraagd waarom dat integraal overzicht ontbreekt is en of de gemeente dit wel gaat ontwikkelen.

Antwoord:

In de bestuurlijke reactie en in de reactie op de conceptversie geeft het college aan dit overzicht wel te hebben maar dat dit vertrouwelijke informatie is. Wel openbaar is de informatie die te vinden is op plancapaciteit.nl. Desalniettemin geeft het college aan in de informatieverstrekking aan de raad meer in te willen zetten op dit onderdeel en het gesprek met u als raad daarover aan te willen gaan.

Vraag 5:

Conclusie Rekenkamer en Plan College t.a.v. aanbeveling 4. Vergroot het zicht op de omvang van het woonfraudeprobleem in de gemeente

Rekenkamerrapport geeft zelf meerdere keren aan het een nagenoeg onmogelijke opgave is om de omvang goed in te schatten. Heeft College BenW ook, uit ervaring, dat beeld?

Antwoord:

Vraag voor het college.

Vraag 6:

Vraag: Het rapport van de Rekenkamer geeft zelf geen duiding van de wijze waarop de gemeente tot een betere schatting kan komen. Vindt de Rekenkamer het door College BenW een goed plan. Of ontbreekt daar iets in. En hoe gaan andere gemeenten hiermee om.

Antwoord:

Het opsporen van woonfraude en in kaart brengen van de omvang is complex. Het aantal meldingen neemt af, maar het probleem blijft bestaan. Instanties die zich bezighouden met het opsporen en bestrijden van woonfraude ontwikkelen een risicogerichte aanpak, waarbij data-analyse een belangrijk instrument is. Het gaat dan bijvoorbeeld over bestandsvergelijkingen, historische analyse van gegevens t.a.v. specifieke adressen. Tot nu toe beperkt de data-analyse zich voornamelijk tot eigen interne bestanden van de betreffende instantie. De wens is om daarin meer gezamenlijk te gaan optrekken. Indicatoren die van belang zijn in dergelijke data-analyse zijn bijvoorbeeld patronen in contact tussen huurder en corporatie, kwaliteit van inschrijving in het Basisadministraties Adressen en Gebouwen en het BRP. Ook de Belastingdienst, UWV en netbeheerders kunnen indicatoren geven die van belang zijn. Zelf verwijst het college naar het gebruik van de TNO tool voor spookbewoning. Deze tool is als pilot in Amstelveen en Diemen uitgerold en maakt gebruik van beschikbare informatie en open bronnen om ondersteuning te bieden bij de inschatting van risico's op spookbewoning (gebruik maken van leegstaande panden voor malafide praktijken).

De risicogerichte aanpak is nieuw en heeft haar effectiviteit nog niet bewezen. Wel is duidelijk dat hechtere samenwerking tussen instanties gewenst is en dat hier ook naar toe bewogen wordt.

Vraag 7:

Vraag: Soms gaan mensen de fout in en plegen zij, zonder dat zelf te weten, een overtreding en plegen zij woonfraude. Is het juist als we stellen dat communicatie naar de inwoners op het vlak van Woonbeleid en daaraan gerelateerde en soms complexe regelgeving mogelijk Woonfraude zou kunnen verkleinen?

Ik lees niets over het ontdekken Woonfraude in de zin van onschuldig of crimineel/ondermijning.

En als voorbeeld als door BenW aangehaalde formulering In Uitvoeringsplan Scheerlicht. "De ene keer is dat relatief "onschuldig" door bijvoorbeeld een verkeerde inschrijving in de Basisregistratie Personen (BRP) voor het verkrijgen van (hogere) toeslagen....."

Antwoord:

De woonvisie definieert het begrip woonfraude op de volgende wijze: "Verzamelbegrip voor vormen van onrechtmatige bewoning, onrechtmatige doorverhuur, onrechtmatig gebruik en/of overbewoning van woonruimte."³ Op basis van deze definitie is er geen onderscheid tussen opzettelijke en niet opzettelijke vormen van woonfraude, dat wil zeggen: beide zijn een vorm van woonfraude. Op basis van de informatie die voor de onderzoekers beschikbaar was, is er geen overzicht te geven van de opzettelijke en niet opzettelijke vormen van woonfraude die zijn aangetroffen.

Wel is er voor de gemeente, als het gaat om particuliere verhuurders, een onderscheid te maken tussen welwillende of onwelwillende verhuurders. Voor de eerste groep is de inzet van de gemeente om te zorgen voor duidelijkheid over de regels. De tweede groep vraagt om een andere aanpak.

In dit kader is het ook relevant om te kijken naar de strafrechtelijke en bestuursrechtelijke wegen om woonfraude aan te pakken. De meer onschuldige vormen van woonfraude, opzettelijk of niet opzettelijke, horen thuis in het bestuursrecht en de vormen van woonfraude van meer criminele aard verdienen een strafrechtelijke vervolging.

Vraag 8:

Welke indicatoren voor wonen en woonfraude zijn er?

Antwoord:

Zie antwoord vraag 6.

Vraag 9:

Hoeveel onderzoeken voor woonfraude zijn er gedaan van 2018 tot en met 2021? In hoeveel gevallen was er sprake van woonfraude? Graag een uitsplitsing per jaar.

³ Woonvisie, p.44.

Antwoord:

Vraag voor het college.